ἢ βόσιμοι, καὶ πλὴν τοῦ τὰ ὁμοιότητα ἀπὸ τούτων ἐπωνομάσθαι. καὶ τὰ μὲν τούτων, ἑσπέρια· τὰ δὲ ἑῷα· τὰ δὲ, ἀμφίδοξα θεωρεῖται. σπανίως δὲ, βόρεια καὶ νότια· πάντα δὲ, ἀβέβαια· οὐδέ ποτε γάρ τι τούτων ἀεὶ φανερὸν ἱστορῆται κατισηλεγμένον. τὰ μὲν τοίνυν ἀέρια, τοιαῦτα. Ἐμπεσέτω δὲ καὶ πολλὰς ἡ γῆ ἐν αὐτῇ καθάπερ ὕδατος, οὕτω καὶ πνεύματος καὶ πυρὸς πηγάς· τούτων δὲ, αἱ μὲν ὑπὸ γῆν εἰσὶν ἀόρατοι· πολλαὶ δὲ αἰνιγματοὺς ἔχουσι τὴν αἰτιολογίας, ὥσπερ Λιπάρα τε καὶ Αἴτνη, καὶ τὰ ἐν Λιπάρου νήσοις· αἳ δὴ καὶ ῥέουσι πολλάκις ποταμοὺς πύρινους, καὶ μύδρους ἀναρριπτοῦσι διαπύρους· ἔνιαι δὲ ὑπὸ γῆν οὖσαι, πηγαίων ὑδάτων, θερμαίνουσι ταῦτα· καὶ τὰ μὲν, χλιαρὰ τῶν νεμάτων αἱμάτων· τὰ δὲ, ὑφαρζιτά· τὰ δὲ, οὐ ἔχοντα κρᾶσεως. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν πνευμάτων πολλὰ πολλαχοῦ γῆς ὁρμὰ αὐξόμενα· ὧν, τὰ μὲν, ἐνθουσιᾶν ποιεῖ τοὺς ἐμπελάζοντας· τὰ δὲ, ἀξιφοῦν· τὰ δὲ, χρησμῳδεῖν, ὡς ἐπὶ τὰ ἐν Δελφοῖς, καὶ τὰ ἐν Λεβαδίᾳ· τὰ δὲ, καὶ παντάπασιν ἀναιρεῖ, καθάπερ τὰ ἐν Φρυγίᾳ. πολλάκις δὲ καὶ συγχωρὲς πνεῦμα δύσκρατον ἐν γῇ παρεζωσθὲν εἰς μυχίους σύριγγας αὐτῆς, ἔξεδρον γλυφόμενον ἐκ τῶν οἰκείων τόπων, πολλὰ μέρη σωκεκριδάνει. πολλάκις δὲ πολὺ γλυφόμενον ἔξωθεν, ἐπιτελῶσι τοῖς ταύτης κοιλώμασι, καὶ ὑποκλειόμενον ἐξόδου, μιᾷ βίᾳ αὐτῆς σωσπάσῃ, ζητοῦν ἔξοδον ἑαυτῷ, καὶ ἀπειργάσατο πάθος τοῦτο, ὃ καλεῖν εἰώθαμεν σεισμόν· τοῦ δὲ σεισμοῦ, οἱ μὲν εἰς πλάγια σείοντες κατ' ὀξείας γωνίας, ὀπλίτας καλοῦσιν· οἱ δὲ ἀπορρηγνύοντες, καὶ κάτω κατ' ὀρθὰς γωνίας, βεκέσιμ· οἱ δὲ συνζώσης ποιοῦντες εἰς τὰ κοῖλα, χασματίας· οἱ δὲ χάσματα ἀνοίγοντες, καὶ γῆν ἀναρρηγνύοντες, ῥῆκτας καλοῦσιν. τούτων δὴ, οἱ μὲν, καὶ πνεῦμα φερόμενα δημόσιοι· οἱ δὲ, πέτρας· οἱ δὲ, πηλόν· οἱ δὲ, πηγὰς φαίνουσι τὰς πρότερον οὐ οὔσας· τινὲς δὲ, αἰνιγματίζοντες κατὰ μίαν φέρουσιν, οὓς καλοῦσιν ὦρας· οἱ δὲ ἀναπάλλοντες, καὶ τὰς εἰς ἑκάτερον ἐγκλίσεσι καὶ ἀναπάλσεσι σπορδυλοῦντες ἀεὶ τὸ σφόμβρον, παλματίας λέγοντες, ὅμοιόν πάθος ὁμοίοις ἀφορίζομενοι.

omnia ab earum rerum similitudine appellata, vnde nomina mutuata sunt. Eáque partim in occidua mundi parte, partim in Oriente cernuntur: partim etiam ambiguo in vtranque partem editu: raro vel Septentrionali, vel Austrino. Cæterum omnia incerta. Quippe nihil huiusce modi hactenus proditum est memoriæ ita fuisse constabilitum rato situ & constituto, vt semper conspicuum fuerit. Atque huiusce modi sunt quæ in natura animabili aeriáque fiunt. Iam verò Terra continet etiam ipsa in se, vt aquæ, ita spiritus ignísque scaturigines, quarum quædam sub terra latent, oculis humanis subductę, multæ spiracula habent, emissariáque vaporis: vt Lipara, vt Ætna, vt Æoliæ insulæ, quæ quidem sæpe & ipsæ fluminum more fluunt, ignitásque ferri glebas euomunt. Nonnullæ verò huiusmodi scatebræ secundum fontes sitę, aquas inde manantes calefaciunt, aliquæ inde vt tepentes, efferuefactæ aliæ, quædam modicè temperatæ vt emittantur. Multis etiam in locis Orbis, exitus spirituum pari ratione patefacti sunt. Quorum partim fanatico furore afficiunt homines propius accedenteis, partim tabifica vi absumunt, partim fatidicos efficiunt, vt Delphici & Lebadici: sunt & qui prorsus enecent, vt in Phrygia. Frequenter fit etiam vt congenitus spiritus in terra conditus, cùm aberrant, insinuarit in abstrusos quosdam eius atque cæcos meatus, quasi sedibus suis erumpens, multis in locis vibrantem motum cieat. Est etiam, nec raro cùm flatus aduena, introrsus in terræ caua irrumpens, deinde exitu omni exclusus, intus sese versando, ingenti vi terram quatiat, nequicquam exitum inde quæritans: ex quo fit naturę facinus, quod vocamus Terræmotum. Terræmotuum autem ij qui ad angulos acutos in obliquum quatiunt, Epiclintæ appellantur, quasi in transuersum se agentes. Sursum verò deorsúmque ad angulos rectos iactantes, Brastę vocantur, à similitudine aquæ efferuescentis. Atqui labes terræ relinquunt in caua subsidentis, ab hiatu Chasmatiæ nominati sunt. Quem hiatum ij qui vi eruptione facta patefaciunt, Rhectæ, id est effractores, dicti sunt. Iam horum aliqui flatum secum erupturum rapiunt: alij saxa, alij cœnum. Sunt qui fontium scatebras edidere, quæ antea non erant. Ostas, id est trusores, vocant, qui vno obnixu subuertunt quod impulerunt. Sunt etiam qui quassabundi, atque vtroque declinantes vibrantésque, quod mouerint, semper erigunt: ob id Palmatiæ, hoc est vibratores, dicti: efficiúntque terræmotum tremoris non dissimilem